

Aanleg Overslagterminal Alphen aan den Rijn en verlegging N207, fase A

Deel A: Landschappelijke inpassing

Deel B: Natuurcompensatieplan

Deel C: Onderzoek beschermde flora en fauna

projectnr. 169786

revisie 01

26 juli 2007

Opdrachtgever

Provincie Zuid-Holland

Zuid-Hollandplein 1

Postbus 90602

2509 LP DEN HAAG

datum vrijgave

26-07-2007

beschrijving revisie 01

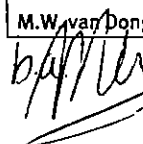
definitief

goedkeuring

M.W. van Dongen

vrijgave

A.C. Karssen

	Inhoud	Blz.
1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel onderzoek	3
1.3	Werkwijze	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Gebiedsbeschrijving	4
2.1	Huidige gebiedskenmerken	4
2.2	Bureaustudie natuurwaarden	4
2.3	Biotoopbeschrijving	5
2.4	Beschermde soorten	6
2.5	Conclusies natuurwaarden	9
3	Toetsing effecten planontwikkeling	10
3.1	Beschrijving ingreep	10
3.2	Effecten op natuurwaarden	10
3.3	Mitigerende maatregelen	12
4	Conclusies en aanbevelingen	14
4.1	Aanbevelingen	14
4.2	Zorgplicht	15
4.3	Voorbehoud	15
	Bronnen:	16
	Bijlage 1: Wettelijk kader	17

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Een aantal partijen -onder wie de Van Uden Group BV, de gemeente Alphen aan den Rijn en de provincie Zuid-Holland- heeft het voornemen in Alphen aan de Rijn op de locaties Schans-Oost een overslagterminal te realiseren met een bijbehorende aanpassing van de N207.

Binnen het juridisch-planologisch kader is het noodzakelijk om enkele onderzoeken uit te voeren, waaronder een natuurwaardenonderzoek (natuurtoets) om de gevolgen voor de flora en fauna op de betreffende locatie inzichtelijk te maken.

Vanuit de Flora- en faunawet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het doel van de Flora- en faunawet is het instandhouden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ruimtelijk ingrepen, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden, kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Indien schade niet te voorkomen is, is een ontheffing ex art. 75 Flora- en faunawet noodzakelijk. Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingsbesluit van kracht. Met dit besluit is geregeld dat voor algemeen voorkomende soorten een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen en geen ontheffing meer aangevraagd hoeft te worden. Wel blijft de algemene zorgplicht van kracht.

In het kader van deze wetgeving heeft Oranjewoud een natuurtoets verricht naar de voorkomende, dan wel te verwachten beschermde planten- en diersoorten binnen het plangebied. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: Ligging plangebied ten zuidoosten van Alphen aan den Rijn

De ruimtelijke ontwikkeling legt een ruimtelijke claim op een ecologische stapsteen die onderdeel uitmaakt van de Elfenbaan. De Elfenbaan is gerealiseerd als compensatie voor de aanleg van de N11 en maakt onderdeel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. Compensatie voor deze ontwikkeling wordt behandeld in het Natuurcompensatieplan.

1.2 Doel onderzoek

Het doel van voorliggende toetsing is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de huidige Flora- en faunawet en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Werkwijze

Om eventuele strijdigheden met de Flora- en faunawet op te sporen dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen in het plangebied voor? Welke status hebben deze soorten?
2. Welke invloed heeft de geplande ingreep in het betreffende gebied op de (strikt) beschermde soorten?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van strikt beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgetraject dient dan doorlopen te worden?
5. Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden zijn de volgende stappen doorlopen.

Stap 1. Bureaustudie

Op basis van literatuuronderzoek en verspreidingsatlassen is nagegaan of er wettelijk beschermde planten- of diersoorten in het plangebied voorkomen. Bij het Natuurloket is gecontroleerd of aanvullende (actuele) gegevens verkregen kunnen worden.

Stap 2. Veldbezoek

Na het bureauonderzoek is een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied en de omgeving. Hierbij is, op basis van de gegevens van de bureaustudie, beoordeeld voor welke soorten het plangebied daadwerkelijk een geschikte habitat biedt en daarmee welke soorten er daadwerkelijk voor kunnen komen.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de beschrijving van de voorgenomen ingreep en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 zijn de (mogelijke) effecten (vernietiging, verstoring, versnippering) op de verwachte beschermde soorten beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4. Conclusies en advies met betrekking tot de ontheffingsaanvraag

Op basis van stap 1 tot en met 3 zijn conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van verbodsbepalingen zoals genoemd in de Flora- en faunawet art. 75, en te nemen vervolgstappen.

1.4 Leeswijzer

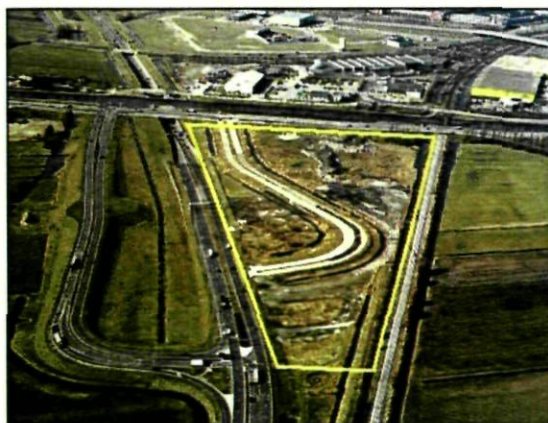
Hoofdstuk 2 gaat in op de resultaten van het bureauonderzoek en de veldbezoeken en geeft de conclusies wat betreft de gevonden natuurwaarden. Hoofdstuk 3 omvat de effectenbeoordeling en maatregelen om effecten te voorkomen of beperken. In hoofdstuk 4 zijn de conclusies en aanbevelingen weergegeven. De wettelijke achtergronden van de Flora en faunawet zijn beschreven in bijlage 1.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidige gebiedskenmerken

Het plangebied bevindt zich in één kilometerhokken, X:106/Y:458. Het gebied ligt ten zuidoosten van Alphen aan de Rijn, het plangebied bestaat uit een voormalige op- en afrit van de N11 plus de omliggende wegbermen.

Het gebied heeft een driehoekige vorm, het ligt ingeklemd tussen verschillende infra-structurele structuren. Aan de noordzijde ligt de spoorlijn Leiden-Utrecht, aan de zuidzijde de verdiepte N11 en aan de westzijde de N207 en de Gouwe. Het terrein beslaat circa 8.2 hectare en bestaat voornamelijk uit verruigd grasland en wilgen- en rietopslag. Langs beide zijde van de op- en afrit en langs de spoordijk liggen watergangen. In het noordwesten van het terrein is in het verleden puin gestort.

Figuur 2: Luchtfoto van het plangebied (bron: Van Uden group)

2.2 Bureaustudie natuurwaarden

Uit de resultaten van het Natuurloket blijkt dat het kilometerhok goed is onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. Er zijn 2 algemeen beschermde soorten binnen het kilometerhok bekend, daarnaast zijn er nog 2 plantensoorten bekend die op de Rode lijst zijn opgenomen. Het voorkomen van zoogdieren is matig onderzocht, er zijn 2 strikt beschermde soorten bekend in het kilometerhok. Het voorkomen van vogels is matig onderzocht, er zijn 4 soorten bekend en 2 soorten van de Rode lijst.

Er zijn geen gegevens bekend bij het Natuurloket over het voorkomen van andere relevante soortgroepen zoals reptielen, amfibieën, vissen, libellen of overige ongewervelde.

In 2003 is door Crex ecologisch-juridische advies een natuurwaardenonderzoek uitgevoerd voor het gehele Steekterweggebied. In het rapport is aangegeven dat er diverse strikt beschermde natuurwaarde in het gehele gebied voorkomen of te verwachten zijn waaronder de brede geelrandwaterroofkever, groene glazenmaker, rugstreeppad, heikikker, kleine modderkruiper en diverse vleermuizen.

Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van (deze) soorten is verkregen uit verschillende verspreidingsatlassen. Het betreft hier gegevens van de soortgroepen broedvogels (SOVON, 2002), zoogdieren (Broekhuizen et al., 1992), libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002), dagvlinders (De Vlinderstichting, 2000), reptielen en amfibieën (www.RAVON.nl), insecten (www.Naturalis.nl/EIS) en internet (www.waarneming.nl).

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten en het terreinbezoek, is een lijst opgesteld met soorten die mogelijk in het plangebied kunnen voorkomen (tabel 1).

Het plangebied heeft geen beschermde status in het kader van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de Natuurbeschermingswet. Het plangebied maakt onderdeel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (p)EHS, de compensatieverplichting die voorkomt uit de realisatie van een ruimtelijke ontwikkeling in de (p)EHS wordt behandeld in een aparte Compensatieplan.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich ook binnen de grenzen van het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied.

2.3 Biotoopbeschrijving

Het plangebied bestaat uit zoals eerder aangegeven uit de voormalige op- en afrit van de rijksweg tussen Alphen aan de Rijn en Bodegraven en omliggende wegbermen. Het terrein heeft sinds de realisatie van het aquaduct onder de Gouwe door zijn functie verloren. Het terrein is afgesloten voor het verkeer, er vindt geen onderhoud meer plaats aan de voormalige wegbermen en bosschages waardoor er een ruige afwisselende vegetatie is opgeschoten. De noordwest zijde van het plangebied is gebruikt als stortterrein voor steen en grind. Hierop heeft zich een typische vegetatie ontwikkeld met plantensoorten zoals akkermelkdistel, akkerhoningklaver, kleeftkruid, grote brandnetel en diverse grassen.

Centraal gelegen in het gebied bevindt zich een vochtiger deel waarin riet is opgeschoten afgewisseld met gele lis en lisdodde. Langs de watergang langs het spoor heeft zich een brede rietkraag ontwikkeld, het water in de watergang is helder met een doorzicht tot op de bodem (circa 0.50 m.). De noordelijke watergangen langs de op- en afrit is dichtgegroeid met grote kroosvaren wat duidt op zeer voedselrijke omstandigheden. De zuidelijke sloot heeft helder water en een rijke begroeide oevers bestaande uit diverse rietsoorten zoals kalmoes en grote egelskop, waterweegbree, valeriaan en veenwortel.

2.4 Beschermde soorten

Uitgaande van literatuur en de analyse van het biotoop is tijdens het veldbezoek per soortgroep beoordeeld welke beschermde soorten zeker, waarschijnlijk of mogelijk binnen het plangebied voorkomen. In totaal is vier maal een veldbezoek uitgevoerd ((17 april (overdag en avond), 28 april (avond) en 9 (overdag) en 10 juni (avond)). Gedurende de veldbezoeken is specifiek aandacht besteed aan het voorkomen van de rugstreeppad. De rugstreeppad is eens strikt beschermde pad die voor zijn voortplantingsbiotoop dikwijls gebruik maakt van opgespoten (bouw)terreinen aangezien dit overeenkomst met zijn natuurlijke voortplantingswater (duinmeren, zandige ondiepe oevers). Gedurende veldbezoeken in de avond kan door middel van het luisteren naar 'koren' (roepende individuen) de aanwezigheid van rugstreeppadden aangetoond worden.

Vogels

Gedurende de verschillende veldbezoeken zijn hoofdzakelijk zangvogels gehoord en/of gezien die langs de watergangen in het gebied voorkomen. Interessante soorten om te vermelden zijn bosrietzanger (2 tot 4 paar), kleine karekiet (5- 10 paar), rietgors (2-4 paar), zwartkop (1-3 paar), tiftjaf (1-3 paar), braamsluiper (1 paar), putter (2-5 paar), groenling (2 - 5 paar), fitis (1-2 paar) en grasmus (1-2 paar). Op het braakliggende ombe-groeide gedeelte heeft een scholekster gebroed tijdens het laatste veldbezoek werd een fazant met jongen waargenomen. In de watergangen broeden verschillende paartjes waterhoen, meerkoet en wilde eend. Op het terrein broeden geen roofvogels aangezien geschikte nestbomen ontbreken, torenvalk en buizerd zijn wel jagend waargenomen boven het plangebied.

Zoogdieren

Het is aannemelijk dat de verschillende vleermuissoorten (incidenteel) gebruik maken van het gebied om te foerageren, te verwachten soorten zijn dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis aangezien. Het is uitgesloten dat vleermuizen een vaste woon- of verblijfplaatsen hebben in het plangebied aangezien geschikte verblijflocaaties binnen het plangebied niet voorkomen. Er bevinden zich geen schuurtjes, kelders of holle bomen op het terrein waarin vleermuizen zich zouden kunnen vestigen. Het gehele plangebied vormt een geschikt biotoop voor algemene kleine zoogdieren, zoals diverse muizensoorten, spitsmuizen, mollen en egels. Daarnaast vormt het gehele plangebied een geschikt jachtbiotoop voor kleine marterachtigen zoals bunzing, hermelijn en wezel. Uitwerpselen en van vos en konijn geven aan dat deze soorten ook het plangebied voorkomen, hazen zijn ook te verwachten.

Amfibieën

De watergangen in het plangebied vormen een geschikt voortplantingsbiotoop voor verschillende amfibieën. Gedurende het eerste veldbezoek werden 'dikkopjes' en vele paddensnoeren waargenomen in de spoorssloot. De dikkopjes werden gedetermineerd als zijnde van de gewone pad. Hier waren ook diverse roepende groene kikkers waargenomen. Er werden geen roepende rugstreeppadden gehoord, evenmin werden drilsnoeren van deze soort aangetroffen. In de zuidelijke sloot werden eveneens een aantal groene kikkers gehoord.

Gedurende het tweede avondbezoek werden evenmin rugstreeppadden gehoord. Groene kikkers riepen wel veelvuldig in de diverse sloten.

Het derde veldbezoek is vanwege weersomstandigheden opgeknipt in twee delen, een dag en avondbezoek. Overdag is gezocht naar jonge amfibieën door middel van het uitgebreid zoeken in het veld, het bemonsteren van de watergangen met behulp van een schepnet en door het zoeken onder afvalhopen, plantenmateriaal of houtafval. Op het ter-

rein en in de slootkanten werden vele tientallen kleine gewone padjes aangetroffen. In de spoor-sloot werd een halfvolgroeide kleine watersalamander aangetroffen, tevens verschillende larven van groene kikkers en gewone padden. Groene kikkers riepen nog steeds veelvuldige in de verschillende sloten. Gedurende het avondbezoek werden geen rugstreppadden gehoord, terwijl de weersomstandigheden voor deze soort ideaal waren. Op het wegdek van de afgesloten op- en afrit liepen vele tientallen gewone padden van verschillende grote. Tevens werden enkele volwassen groene kikkers en bruine kikkers waargenomen. Aanwijzingen voor het voorkomen van de heikikker zoals aangegeven in het rapport van Bureau Crex zijn niet gevonden, gezien het biotoop en de verspreidingsgegevens van deze soort (www.ravon.nl) binnen Nederland is niet waarschijnlijk dat deze soort op of nabij het plangebied voorkomt.

Planten

Op de planlocatie zijn tijdens geen strikt beschermde planten aangetroffen. De verschillende sloten hebben een zoals aangegeven een rijke oeverbegroeiing. Krabbescheer de waardplanten voor de strikt beschermde groene glazenmaker komen niet voor binnen de grenzen van het plangebied. Buiten eventueel zwerfende exemplaren is het gebied door het ontbreken van de waardplant niet van belang voor deze beschermde soort.

Vissen

Met behulp van een schepnet is intensief bemonsterd in de verschillende watergangen. Er zijn enkel driedoornige stekelbaarzen aangetroffen. Het is aannemelijk dat in de spoor-sloot meer soorten voorkomen, verspreidingsgegevens van vissen op detailniveau zijn echter niet beschikbaar. De sloten langs de op- en afrit zijn lijken ongeschikt voor de kleine modderkruiper, een beschermde vissoort die in het onderzoek van Bureau Crex wel is aangetroffen. De sloot is ontgraven bij aanleg van de rijksweg en maakt geen onderdeel uit van het oude laagveenweide gebied. De bodem van de sloot bestaat hoofdzakelijk uit zand met een laag dode planten, een echte modderlaag ontbreekt. De spoor-sloot is qua biotoop meer geschikt als leefgebied voor deze beschermde vissoort maar hier is de vis evenmin aangetroffen.

Ongewervelde

De brede geelrandwaterroofkever die in het Steektergebied zou voorkomen volgens het onderzoek van Bureau crex. Volgens de gegevens van Ministerie van LNV zijn er geen gegevens bekend over het voorkomen van populaties van deze soort in Nederland terwijl het Milieu en Natuur Planbureau aangeeft dat recentelijk voor het eerst in 38 jaar 2 individuen zijn aangetroffen in een Ven in Uffelte (www.mnp.nl). Het voorkomen van de strikt beschermde soort kan op basis van deze twee bronnen dus worden uitgesloten.

Op basis van de gegevens van de bureaustudie en de tijdens het veldbezoek vastgelegde biotopen is een inschatting gemaakt van de beschermde soorten die in het plangebied te verwachten zijn dan wel tijdens het veldbezoek ook zijn waargenomen (of sporen ervan). Deze soorten en hun beschermingsregime zijn opgenomen in tabel 1. De vogellijst is niet limitatief.

Tabel 1: Te verwachten en waargenomen (onderstreept) soorten in het plangebied na veldverkenning. De aanduiding 1, 2 en 3 in de kolom flora- en faunawet verwijzen naar het tabelnummer waarin deze soorten in de Flora en faunawet is vermeld. Voor soorten uit tabel 2 en 3 is een ontheffing noodzakelijk.

Soort		Beschermingsstatus		
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Tabel Flora- en faunawet	Habitatricht-lijn bijlage II/IV; Vogel-richtlijn	Soorten van de Rode lijst
Zoogdieren (bron: Broekhuizen et al, 1992)				
Mol	<i>Talpa europea</i>	Tabel 1		
Egel	<i>Erinaceus europeus</i>	Tabel 1		
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Tabel 1	-	-
Dwergmuis	<i>Mycromys minutus</i>	Tabel 1	-	-
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Tabel 1		
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Tabel 1	-	-
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Tabel 1	-	-
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Tabel 1		
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Tabel 1		
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Tabel 1		
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Tabel 1		
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Tabel 1		
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Tabel 1		
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Tabel 1	-	-
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Tabel 3	bijlage IV	
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Tabel 3	bijlage IV	
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Tabel 3	bijlage IV	
Watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	Tabel 3	bijlage IV	
Amfibieën (veldbezoeken)				
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Tabel 1	-	-
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>	Tabel 1		
Groene kikker	<i>Rana esculante</i>	Tabel 1		
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Tabel 1	-	-
Vogels (veldbezoeken)				
Bosrietzanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	Tabel 2	-	-
Rietzanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Tabel 2	-	-
Kleine karekiet	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Tabel 2	-	-
Rietgors	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Tabel 2	-	-
Tijftjaf	<i>Phylloscopus collybita</i>	Tabel 2	-	-
Zwartkop	<i>Sylvia atricapilla</i>	Tabel 2	-	-
Putter	<i>Carduelis carduelis</i>	Tabel 2	-	-
Koolmees	<i>Parus major</i>	Tabel 2	-	-
Tuinfluitier	<i>Sylvia borin</i>	Tabel 2	-	-
Fitis	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Tabel 2	-	-
Witte kwikstaart	<i>Motacilla alba</i>	Tabel 2	-	-
Kuifeend	<i>Aythya fuligula</i>	Tabel 2	-	-
Meerkoet	<i>Fulica atra</i>	Tabel 2	-	-
Waterhoen	<i>Chalinula chloropus</i>	Tabel 2	-	-
Heggenmus	<i>Prunella modularis</i>	Tabel 2	-	-
Merel	<i>Turdus merula</i>	Tabel 2	-	-
Braamsluiper	<i>Sylvia curruca</i>	Tabel 2	-	-
Fazant	<i>Phasianus colchicus</i>	Tabel 2	-	-
Grasmus	<i>Sylvia communis</i>	Tabel 2	-	-
Scholekster	<i>Haematopus nisus</i>	Tabel 2	-	-
Wilde eend	<i>Anas platyrhynchos</i>	Tabel 2	-	-

2.5 Conclusies natuurwaarden

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat binnen het plangebied diverse beschermde soorten voorkomen (zie tabel 1). Het zijn soorten waarvoor geldt dat ze ondanks hun status vrij algemeen voorkomen in Nederland.

In het de omgeving en waarschijnlijk ook in het plangebied komen een aantal strikt beschermde vleermuisensoorten voor. Er zijn geen vaste woon- of verblijfplaats van vleermuisen in het plangebied.

Van de overige soortgroepen zoals amfibieën, vissen, dagvlinders, libellen en andere ongewervelden worden geen beschermde soorten in het plangebied verwacht. Het biotoop in het plangebied voldoet niet aan de eisen die beschermde soorten stellen aan hun leefomgeving. In het projectgebied komen uitsluitend algemeen voorkomende plantensoorten voor.

Het plangebied bevindt zich niet in of nabij een speciale beschermingszones (SBZ), aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn. Het project behoeft daarom niet getoetst te worden aan de nieuwe natuurbeschermingswet 1998.

Het plangebied maakt onderdeel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur, voor realisatie van de ruimtelijke ontwikkeling in (p)EHS wordt een aparte notitie opgesteld.

3 Toetsing effecten planontwikkeling

3.1 Beschrijving ingreep

Een aantal partijen zijn voornemens het Steekterpoort gebied te ontwikkelen. Een onderdeel van het plan is de aanleg van een overslagterminal (OTA). Als gevolg van de aanleg van de overslagterminal zal de provinciale weg N207 worden omgelegd door provincie Zuid-Holland. De ontwikkeling zal in twee fases plaatsvinden, fase A ten zuiden van de spoorlijn Leiden-Utrecht en fase B, ten noorden van de spoorlijn. Het OTA-terrein ligt in fase A en hiervoor is onderstaand voorontwerp gemaakt. De nu aanwezige vegetatie zal als gevolg van de ontwikkeling volledig verdwijnen. De watergangen langs de op- en afrit zullen verdwijnen maar de spoorloot zal gehandhaafd blijven.

Figuur 3: Impressie van de overslagterminal (bron: Van Uden Group BV)

3.2 Effecten op natuurwaarden

De ingrepen zullen effect hebben op verschillende voorkomende of verwachte soorten (zie tabel 1).

Vogels

Voor de in het plangebied voorkomende vogelsoorten zal het gebied ongeschikt raken als gevolg van de ontwikkeling. Door het vernietigen van de aanwezige ruige vegetatie en opslag gaat het leefgebied voor de aanwezige soorten verloren. De inrichting van het OTA-terrein zal ongeschikt zijn voor de aanwezige vogelsoorten.

Vanuit de Flora- en faunawet is het verboden om broedende vogels te verstoren. Hiervoor kan ook geen ontheffing worden verkregen. In de praktijk betekent dit dat versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen gestart moeten worden. Het broedseizoen loopt van circa 15 maart t/m circa 15 juli. In het project gebied is broedgelegenheid voor zowel groundbroeders, rietvogels als struweelbroeders. Het verstoren van deze biotopen zal dus automatische tot verstoring of vernietiging leiden van vogelnesten. Het bouwrijp maken van het OTA-terrein dient daarom buiten het broedseizoen plaats te vinden.

De effecten van werkzaamheden buiten het broedseizoen blijven beperkt tot het opvliegen of verstoren van individuen. In de omgeving zijn voldoende alternatieven om te foerageren, dan wel om te rusten.

De gunstige staat van instandhouding van de in het projectgebied voorkomende vogelsoorten komt niet in gevaar door de voorgenomen werkzaamheden.

Zoogdieren

Als gevolg van de ontwikkeling zal het gebied ongeschikt raken voor de aanwezige zoogdieren. In het projectgebied wordt een verschillende beschermde zoogdiersoorten verwacht. Grotere zoogdieren als haas of konijn zullen bij verstoring het projectgebied verlaten.

Werkzaamheden kunnen met name schade veroorzaken aan de kleinere soorten, zoals de diverse muizensoorten. Deze schade is maar moeilijk te voorkomen aangezien deze soorten bij gevaar hun hol in vluchten. Deze soorten zullen met name in het talud langs de sloten en op het open veld. Aangezien het om algemeen voorkomende muizensoorten voorkomen zijn effecten op de gunstige staat van instandhouding uitgesloten. Het plangebied zal (incidenteel) onderdeel zijn van het jachtterritorium van kleine marterachtigen. Aangezien marterachtigen met name 's nachts jagen blijft de verstoring beperkt. Er is voldoende vergelijkbaar biotoop in de omgeving aanwezig om naar uit te wijken.

Strikt beschermde vleermuizen foerageren 's nachts boven het plangebied. De werkzaamheden hebben op deze dieren geen direct effect. Er worden geen lijnvormige elementen tussen kolonies en foerageergebied doorsneden, evenmin worden vaste rust- en/of verblijfplaatsen vernietigd.

De gunstige staat van instandhouding van de in het projectgebied voorkomende vleermuizen komt niet in gevaar als de gevolg van de werkzaamheden. De soorten die hun leefgebied verblijfplaats hebben binnen het plangebied komen in Nederland algemeen voor. De gunstige staat van instandhouding van deze algemene soorten zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingrepen.

Amfibieën

Door het bouwrijp maken van gebied worden de voorkomende amfibieën negatief beïnvloed. Het gebied is na de ontwikkeling ongeschikt voor de aanwezige soorten. In het projectgebied zijn tientallen algemeen voorkomende amfibieën aangetroffen. Met name de Gewone pad en de Kleine watersalamander brengen een groot deel van hun leven buiten het water door en zullen als gevolg van het bouwrijp maken van het terrein verstoord of gedood worden. Met name als de soorten in winterrust zijn (november - maart) zal het vergraven van de bodem tot een sterfte leiden, omdat verstoorde dieren dan de kans lopen om te bevriezen. Bovendien bevinden zich dan ook een deel van de populatie van en Bruine kikker zich op het land. Tijdens het voortplantingsseizoen (maart-juni) vertonen amfibieën trekgedrag. Hierbij lopen ze een verhoogde kans om doodgereden te worden door het werkverkeer. Overdag verschuilen zij zich vaak onder stenen, struiken of in holen. De bruine kikker en groene kikker zijn veel sterker gebonden aan water. Bij gevaar zal deze amfibieën het water invluchten. De bruine en groenkikker overwinteren veelal in het water. In deze periode lopen verstoorde individuen het gevaar om te bevriezen. Het verlies op het totale leefgebied in de omgeving is echter te verwaarlozen.

De gunstige staat van instandhouding van de in het gebied aanwezige amfibieënsoorten komt niet in gevaar.

Vissen

Werkzaamheden in en aan de oevers van de watergangen leidt tot verstoring en vluchtgedrag. In de winterperiode zijn vissen minder mobiel, waardoor ze mogelijk schade onder vinden. Als gevolg van het dempen van enkele watergangen in het plangebied lopen de

vissen de kans om gedood te worden. Beschermde vissoorten worden niet verwacht in deze watergangen zodat het opstarten van een vergunningsprocedure niet nodig is.

De gunstige staat van instandhouding van de aanwezige vissoorten komt niet in gevaar

3.3 Mitigerende maatregelen

Vogels

het kader van de Flora- en faunawet is in principe geen ontheffing mogelijk voor het verstoren van vogels en het vernietigen van broedplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen. De veldbezoeken heeft aangetoond dat er jaarlijks vogelnesten aanwezig zijn. Dit houdt in dat struweel en het riet niet tijdens het broedseizoen verwijderd mag worden. Dit seizoen loopt van circa 15 maart tot circa 15 juli. Versturende werkzaamheden zullen buiten het broedseizoen moeten plaatsvinden. Als de werkzaamheden dicht bij het einde/begin van het broedseizoen starten/eindigen, is het aan te bevelen door een ter zake kundig adviseur te laten vast stellen of het starten of door laten gaan van de werkzaamheden verantwoord is.

Buiten het broedseizoen hebben de werkzaamheden geen negatief effect op de vogels. Bij verstoring vliegen zij op om elders voedsel te zoeken. In de omgeving is in voldoende mate geschikt broed- en leefgebied aanwezig in de vorm van struiken, rietoevers en watergangen.

Zoogdieren

De effecten van verstoring op een soort zijn het grootste in het voortplantingsseizoen. Negatieve effecten op de aanwezige zoogdieren kunnen dan ook worden verminderd door de werkzaamheden buiten de voortplantingsperiode te plannen. De voortplantingsperiode begint rond half maart en loopt door tot augustus. Ook de jonge dieren zijn dan bij verstoring in staat om te vluchten. Door bovendien zoveel mogelijk gefaseerd te werken krijgen kleine zoogdieren optimaal de kans om het werkgebied te ontvluchten. Aangezien het plangebied aansluit bij de ecologische verbindingzone is het aan te bevelen om te werken in de richting van deze zone zodat vluchtende zoogdieren in deze zone geraken. Door de graafwerkzaamheden zullen rustplaatsen van de grotere zoogdieren verdwijnen. Deze mobiele soorten zullen het plangebied verlaten. In de omgeving van het plangebied zijn voldoende potentiële verblijfplaatsen aanwezig waarnaar deze soorten kunnen uitwijken.

Amfibieën

Om de negatieve effecten op de amfibieën te beperken dient het vergraven van de grond zoveel mogelijk uitgevoerd te worden na de trektijd van de amfibieën en voordat ze in winterslaap zijn. Het verdient daarom aanbeveling om het bouwrijp maken van het plangebied uit te voeren in de periode half augustus t/m oktober. De voortplantingsperiode is afgerond en de dieren zijn dan nog niet in winterslaap. Door gefaseerd te werken richting de Elfenbaan zullen de aanwezige amfibieën uitwijken naar deze zone.

Vissen

Vanuit de zorgplicht zijn maatregelen nodig om te voorkomen dat grote sterfte op treedt van de aanwezige vissen in de watergangen bij het bouwrijp maken van de watergangen. Vissen moeten bij het dempen van de sloten de mogelijkheid hebben om te vluchten naar open water waar geen werkzaamheden zullen plaatsvinden. Aangezien de watergangen langs de op- en afrit niet in open verbinding staat met de spoorwaaier of de Gouwe zullen de vissen uit het water gehaald moeten worden voordat de grootschalige werkzaamheden beginnen. Er zijn verschillende methoden om de visgemeenschap (en amfibieën) levend

zonder al te grote verstoring naar omliggende watergangen te krijgen. Bij het leegpompen van de watergang kunnen de vissen en amfibieën op het laagste punt verzameld worden door een ter zake kundige. Indien een verbindende watergang wordt gegraven tussen de te dempen watergangen en de spoor sloot kan bij het dempen van de watergang richting deze 'open' ontsnappingsroute gewerkt worden.

Ten gevolge van de voorgenomen ingrepen in het plangebied zijn er negatieve effecten op een algemene, beschermde soorten te verwachten. Door de functieverandering van het gebied raakt het plangebied ongeschikt voor de meeste aangetroffen flora en fauna. Door het nemen van mitigerende maatregelen kunnen de negatieve effecten voor enkele soortgroepen beperkt worden.

Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingsbesluit van kracht. Met dit besluit is geregeld dat voor algemeen voorkomende soorten een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen en geen ontheffing meer aangevraagd hoeft te worden. Wel blijft de algemene zorgplicht van kracht. Met het uitvoeren van de voorgestelde mitigerende maatregelen wordt voldaan aan de zorgplicht.

4 Conclusies en aanbevelingen

Ten gevolge van de voorgenomen ingrepen in het plangebied zijn er negatieve effecten op een algemene, beschermde soorten te verwachten. Door de functieverandering van het gebied raakt het plangebied ongeschikt voor de meeste aangetroffen flora en fauna. Door het nemen van mitigerende maatregelen kunnen de negatieve effecten voor enkele soortgroepen beperkt worden.

Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingsbesluit van kracht. Met dit besluit is geregeld dat voor algemeen voorkomende soorten een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen en geen ontheffing meer aangevraagd hoeft te worden. Wel blijft de algemene zorgplicht van kracht. Met het uitvoeren van de voorgestelde mitigerende maatregelen wordt voldaan aan de zorgplicht.

4.1 Aanbevelingen

Mitigerende maatregelen

Vanwege de zorgplicht wordt een aantal mitigerende maatregelen voorgesteld om negatieve effecten te voorkomen of te beperken.

- Het bouwrijp maken van het plangebied dient na het broed- en voortplantingsseizoen van vogels (15 maart - 15 juli), zoogdieren en amfibieën te worden uitgevoerd, maar voordat de amfibieën en zoogdieren in winterrust gaan.
De meest gunstige periode voor het bouwrijp maken van het plangebied is van augustus t/m oktober. Door het uitvoeren van versturende werkzaamheden (verwijderen bomen, bosschages, rietkragen en rietruigte; dempen watergangen; grondverzet) gedurende deze periode worden de negatieve effecten op de aanwezige fauna zoveel mogelijk beperkt. Indien het terrein bouwrijp is gemaakt gedurende deze periode kunnen vervolg werkzaamheden buiten deze periode voortgezet worden aangezien het terrein dan vrij is van beschermde flora en fauna. Indien de werkzaamheden gedurende een langere tijd stil liggen in het voorjaar dient voorkomen te worden dat pioniersoorten (oeverwaluizen, grondbroeders zoals kleine plevier of stern) zich op het terrein vestigen.
- Door gefaseerd te werken wordt dieren de mogelijkheid geboden om te vluchten. Door in de richting van ecologische verbindingen in het oosten van het plangebied te werken wordt de aanwezige fauna richting rustig gebied geleid.
- Er zijn maatregelen vereist om sterfte van vissen en amfibieën in de te dempen watergangen te voorkomen. Hiervoor zijn verschillende methoden denkbaar zoals door het geleidelijk leegpompen van de watergang in combinatie met het wegvangen van de aanwezige vissen en amfibieën of door de watergangen met elkaar te verbinden voordat de watergang gedempt wordt. Het leegpompen van watergangen in combinatie met het wegvangen met behulp van een schepnet van de aanwezige vissen en amfibieën is de meest aantrekkelijke uitvoeringsvariant. Het afdammen, leegpompen en/of dempen van de watergang dient bij voorkeur uitgevoerd in de periode tussen 15 juli en 1 november. Dit is na het paai- en groeiseizoen en voor de winterrust. De gevangen vissen en amfibieën moeten nabij het plangebied in een vergelijkbare watergang uitgezet worden.

- Bij het wegvangen en verplaatsen van beschermde soorten (vissen, amfibieën), dient een deskundigen ingeschakeld te worden op dit gebied (ecoloog). Het is aan te raden deze specialist een ecologische werkprotocol op te laten stellen voor aanvang van de werkzaamheden. In het protocol dienen voorstellen opgenomen te worden om het terrein gedurende de werkzaamheden onaantrekkelijk te houden voor pioniersoorten.

Omdat de natuur niet voorspelbaar is en reageert op weersomstandigheden is het raadzaam om, voordat het kappen van bomen en het verwijderen van struweel, vlak na bovengenoemde periode, start, door een ter zake kundig adviseur te laten vast stellen of er geen nesten meer in gebruik zijn.

4.2 Zorgplicht

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de onthefingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus t/m oktober, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als vleermuizen, egels en overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een locatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren die in winterslaap gaan.

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen).

4.3 Voorbehoud

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op beperkte inventarisatiegegevens van derden, en een viertal veldbezoeken en literatuuronderzoek. Deze gegevens geven geen garantie dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden geen (andere) beschermde soorten worden waargenomen. Natuur is vaak verrassend. Om de risico's zo veel mogelijk te verkleinen wordt aanbevolen om vlak voordat de werkzaamheden beginnen, het terrein te controleren op de aanwezigheid van (andere) beschermde soorten.

Bronnen:

- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeek & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Consortium RW11: Rijksweg 11 Alphen a/d Rijn-Bodegraven. Inrichtingsplan Ecologische Stroom. 2003.
- Crex ecologisch-juridisch advies. Natuurwaarden in het Steekterweggebied. Een verkennend onderzoek, rapportnr: 03/01 2003.
- Dienst Landelijk Gebied, 1999. Inpassing Rijksweg 11 Alphen-Bodegraven. Inrichtingschets met detailuitwerking.
- Dienst Landelijk Gebied, 2004. Ontwerp-compensatieplan Natuur en Landschap. Overslagterminal Alphen aan de Rijn.
- Dienst Landelijk Gebied, 2004. Voorbeelduitwerking van het voorkerusalternatief uit het Ontwerp-compensatieplan Natuur en Landschap. Overslagterminal Alphen aan den Rijn.
- Dienst Landelijk Gebied, 2004. Inrichtingsschets rijksweg 11. Aangepaste inrichtingsschets rijksweg 11 als gevolg van het project, Overslagterminal Alphen aan den Rijn.
- Dienst Landelijk Gebied. Gebiedscommissie Boskoop - Reeuwijk, 2001. Plan van aanpak ecologische verbindingen. 28 juni 2004.
- Gebiedscommissie Boskoop-Reeuwijk, 2001. Voorontwerpplan Ecologische verbindingen Boskoop-Reeuwijk.
- Grontmij, 24-04-2006. MER containerterminal Alphen aan den Rijn / aanpassing N207-Noord.
- Hogeschool Larestein. Verbetering Faunapassages Provincie Zuid-Holland. Den Haag Oktober 2005.
- Provincie Zuid-Holland, Onderzoek faunavoorzieningen langs provinciale wegen en vaarwegen. 2005
- Provincie Utrecht. Soortbeschermingsplan Rugstreeppad. 1998
- Provincie Zuid-Holland, 2005. Natuurgebiedsplan Veenweiden- Midden Zuidplas. Uitvoering subsidieregeling natuurbeheer.
- Provincie Zuid-Holland, 1998. Rapport ecologische verbindingzones in Zuid-Holland
- Ravon. Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld. Nijmegen. 1993
- Ravon. Handleiding voor het monitoren van amfibieën in Nederland. 2001
- Stichting Het Zuid-Hollands Landschap, 2006. Elfenbaan. Beheersplan 2006-2011.
- SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Tax, M.H., 1989. Atlas van de Nederlandse dagvlinders. Vlinderstichting, Wageningen en Natuurmonumenten, 's-Graveland.
- www.Naturalis.nl/EIS
- www.Natuurloket.nl
- www.RAVON.nl
- www.minInv.nl
- www.maps.google.nl
- www.waarneming.nl
- www.nederlandsesoorten.nl
- www.vogelbescherming.nl

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming omvat de beschermde natuurmonumenten (aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet) en de Speciale BeschermingsZones (SBZ), aangewezen in het kader van de Vogel- en/of de Habitatrichtlijn. De gebiedsbescherming van de SBZ is nog niet volledig geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. Momenteel is men in een vergevorderd stadium om het gebiedsbeschermingsaspect voor de SBZ te implementeren in de Natuurbeschermingswet 1998. Tot de voltooiing van de implementatie zijn de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn rechtstreeks van toepassing. Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

De soortbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen SBZ welke zijn vermeld in bijlage IV. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied. Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit de kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet (zie paragraaf 2.2 van het voorgaande rapport).

Flora- en faunawet

Onder de werking van de Flora- en faunawet vallen circa 1.000 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren (m.u.v. de huismuis en zwarte en bruine rat), vogels, amfibieën en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal soorten planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt de algemene zorgplicht (art. 2).

Volgens de Flora- en faunawet mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden verwond, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd, vernield of verstoord. Beschermde planten mogen op geen enkele wijze van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de wet staan genoemd in onderstaand kader.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:

- Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, onwortelen of om een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:

- Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren.
- Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren
- Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren

De werkingssfeer van de Flora- en faunawet is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft soorten **overal** in Nederland bescherming.

In artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de ontheffingsmogelijkheden weergegeven. Op 23 februari 2005 is de Algemene Maatregel van Bestuur m.b.t. artikel 75 van de Flora- en faunawet¹ in werking getreden. Middels deze AMvB wordt onder bepaalde voorwaarden een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Deze vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig gebruik en bestendig beheer en onderhoud en voor bepaalde (algemeen voorkomende) soorten. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af het de diersoorten of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. In de AMvB worden hiertoe verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime AMvB:
Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten is derhalve geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Flora- en faunawet uitgaat.
Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de Egel, Konijn en Mol, Ree en Vos; , algemene amfibieënsoorten, waaronder de Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander en plantensoorten als Grasklokje, Brede wespenorchis en Gewone dotterbloem.
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime AMvB:
Voor soorten van tabel 2 van de AMvB is bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, indien gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode, dan dient ontheffing aangevraagd te worden, welke wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'(lichte toets). Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 2 de algemene zorgplicht.

1. Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijzigingen van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen.

- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime AMvB.

Voor soorten van tabel 3 geldt het zwaarste beschermingsregime en is bij ruimtelijke ontwikkelingen geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, ook niet met een gedragscode. Voor deze soorten dient een ontheffing aangevraagd te worden, welke aan drie criteria wordt getoetst (zware toets): er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 3 de algemene zorgplicht. Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de Das, verschillende amfibieënsoorten waaronder Rugstreeppad en Kamsalamander en vissoorten waaronder Grote modderkruiper

- Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd.

T.a.v. vogels geldt, dat werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord verboden zijn.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode dan dient formeel een ontheffing te worden aangevraagd. Voor broedvogels wordt echter geen ontheffing verleend waarbij als voorwaarde wordt gesteld dat broedvogels niet verstoord mogen worden tijdens het kwetsbare broedseizoen; dit mede in het kader van de algemene zorgplicht die ook voor vogels geldt.